

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Oratio P. Valerii Publicolæ Consulis ad Tribunos, omnemq[ue] plebem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

**Nobilitas
virtus.**

Pari siquidem omnes conditione nascimur, solâ virtute distinguimur.

**Hominum
3 genera.**

Philo Iudaeus libro de gigantibus, tria hominum genera distinguit, homines terra, homines caeli, homines Dei. Homines terra sunt omnes, qui ad caras terrenas, corporiq; voluptates sunt proiecti, licet prosapia, & opibus polleant.

**Homines
terra qui?**

Homines caeli sunt literati ἐπισήμοιες καὶ φιλομαθῆς. Homines Dei, sunt sacerdotes, & Propheta, qui vita puritate, & contemplationis magnitudine seiuncti à sensibus, in mundum intellectualem demigrarunt, iam Angelorum ciuitati inscripti. Eius verba sunt.

**Homines
Dei.**

Τὸ ὁμοειδὸν πᾶν, περικόψαντες, εἰς τὸ μνοχρόν κόσμον μεταπέδησαν, κακῆτι ἄκρησιν ἐγγραφεύς ἀφάρτων καὶ ἀσωμάτων ἰδεῶν πολιτικῶν. Et hac verba nobilitatis.

IV. Deinde quod artificium est aduersariorum eloquentiam in eorum damnium vertit, sua infantia, quasi innocentia praclaro argumento gloriosus.

Non placuit, inquit, reticere, ne quis modestiam in conscientiam duceret hoc est, ne quis silentium meum male conscientia notam existimaret: Tum respondet non insidiantis eloquentia fucos, sed prolatis donis militaribus, & cicatricibus. Hac enim eloquentia C. Marij, ha sunt imagine. Quid hac oratione efficacius, aut grandius? Quod autem hic habet de sua inscitia, hoc Plutarch. refert, in Mario quippe dicebat γέλοιον γράμματα μαυδαίνειν, ἔν οἱ δὲ δάσκαλοι δὲ λέγουσιν ἑτέροις. Ridiculum esse, literas à mancipijs doctoribus (Gracos sugillans) ediscere.

Gracalica.

V. Excusat morum rusticitatem, quam cum luxu, & mollitia aduersariorum comparatam magni sibi decoris instar esse ostendit. Plena autem est acrimonia, & maestatis oratio, grandibus etiam sententijs, quasi vestis gemmis illuminata. Quid autem grauius & illuminatius esse potest, quam cum delicias aduersarijs concedit, sibi sudorem, & pulu rem quasi propriam haereditatem. Ha sunt virtutis nota.

Virtus.

Seneca de vita beata, virtutem in templo inuenies, in foro, in curia stantem, puluerulentam, coloratam, callosas habentem manus. Contra voluptas, ἐφελκυστὶς ἐπιχριστὸς χαλκιδίοις ἔκλυθις, ut describitur apud Maximum Tyrium oratione quarta.

Voluptas.

VI. Transit ad statum belli, de quo & bonam spem P. R. ingerit. Et stentia ad milites hortatione concludit, illud subinde inculcans.

Neminem ignavia immortalem factum. Quod spectant ea, qua habet Cicero 2. de legibus.

Olla propter qua datur homini a, censu in caelum, mentem, virtutem, pietatem, suam, carumq; ludum delubra sunt, nec ulla vitiorum sacra solemnia, obeunt.

ORATIO P. VALERII Publicolae Consulis ad Tribunos, omnemq; plebem.

ARGUMENTVM.

Exules seruique arcem Romanam nocte ad magnum numerum duce App. Herdonio occupauerunt. Quod vbi compertum fuit, reliquum noctis in armis Romani egerunt, ignari, qui homines, quantumque numerus hostium esset. Postero die, cum Herdonius consilium, voluntatemque suam declarasset, tum quoque Trib. pleb non bellum illud, sed imaginè modo contendeabant ad auertendos à legis cura plebis animos. Populum itaque ab armis discedere iubent. Quod cum Patribus nuntiatum esset, P. Valerius ex curia in templum ad Tribunos veniens, de periculo cum ijs primum, deinde cum plebe sic egisse fertur.

Ex T. Liuio,

Quid hoc rei est Tribuni? Appij Herdonij ductu, & auspicio Remp. euersum est istam felix vobis corrumpendis fuit, qui seruitia vestra non commouit author. Quum hostes supra caput sint, discedi ab armis, legesque ferri placet, inde ad multitudinem oratione conuertitur. Si vos vobis Quirites, si vestri nulla cura tangitur vos veremini. Deos vestros ab hostibus captos! Iupiter optimus maximus, Iuno regina, & Minerva, alij
Dij,

Dij, Deaque obsidentur : Castra feruorum publicos vestros Penates tenent : hæc vobis forma sana ciuitatis videtur? Tantum hostium non solum intra muros est, sed in arce supra forum, curiamque, comitia interim in foro sunt, Senatus in curia est: velut cum otium superat. Senator sententiam dicit, alij Quirites suffragium ineunt. Non quicquid patrum, plebisque est, Consules, Tribunos, Deos, hominesque omnes armatos opem ferre, in Capitolium currere, liberare, ac pacare augustissimam illam domum Iouis optimi maximi decuit? Romule pater tu mentem tuam, qua quondam arcem ab his iisdem Sabinis auro captam recepisti, da stirpi tuæ, iube hanc ingredi viam, quam tu dux, quam tuus ingressus exercitus est. Primus en ego Consul quantum mortalis Deum possum, te ac tua vestigia sequar.

OECONOMIA orationis.

- I. *Proposio periculi, & horatio ad depellendum.*
- II. *Argumenta petuntur à sacris qua in istis adhortationibus primum locum obtinent. Vide orationem Camilli de migratione, in qua hunc locum fusiis peritoxum inuenies.*
- III. *Concluditur per apostrophen ad Romulum, similiter Germanicus apud Tacitum libro primo, cum ad compescendam militum seditionem peroraret, Augusti mentem inuocauit. Tu diue Auguste cælo recepta mens, Tuæ Pater Druse imago, tus memoria, isdem istis cum militibus, quos iam pudor, & gloria intrat, eluare hæc maculam.*

Argumenta à religione petita valida.

X E R X I S O R A T I O.

Oratio antiquum candorem minimè elaborati sermonis sapit.

Ex Herodoto.

Πέρσαι, τῶν ἐγὼ δὴ μὲν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἀγαθῶν καὶ ἀνδρῶν τε γίνεσθαι ἀγαθούς, καὶ μὴ κατασχέειν τὰ πρότερα ἐργασμένα πέρσῃσι, ἔσονται μεγάλα τε καὶ πολλὰ ἄγνα. ἀλλ' εἰς τε ἔχρα, καὶ οἱ σύνπαντες προβυμίῳ ἐχορῶν ζυγὸν γὰρ τὸ πᾶσι ἀγαθὸν σπεύδεται. τῶν δὲ ἐπέχρα προαγορεύω ἀντιχεῖσθαι τὴν πόλιν ἕνεκα μὲν ὡς γὰρ ἐγὼ παυθάνομαι, ἐπ' ἀνδρῶν στρατεύομεθα ἀγαθούς. τῶν δὲ κρατήσονται οὐ μὴ τις ἡμῶν ἀλλ' ὁ στρατὸς ἀντισηκότε ἀνθρώπων, ὃν δὲ διαβαίνομεν, ἐπευξάμενοι τίσι ἐδοῖσι τοὶ περσίδα γῆν λελόγχασι.

Persæ ego vos, quorum opera mihi opus est, contraxi, vt viri præstantes existatis, neue res hæcenus gestas à Persis magnas, præclarasque dedecoretis, sed teum singulorum vniuersi exhibeamus nos alacres, commune enim hoc hominibus b. num est strenuos esse. Eaque de te vos censui præmonendos, ad bellum constanter tolerandum. Nam (vt ego audio,) aduersus viros egregios tendimus: quos si superauimus, nullus ynquam nobis alius exercitus obstabit. Nunc igitur Deos præfides terræ Persidis præcati transcamus.

Hortatio ad firmitudinem.

ORATIO ARCHIDAMI.

Argumentum.

Comparato bello à Lacedæmonijs & socijs Peloponensibus aduersus Athenienses, & contractis in vnum copijs. Archidamus rex Lacedæmoniorum, qui illius belli summam obtineret, conuocauit sociorum procures, eosque cum conuenissent, hac oratione hor-

